

עליית קיר, והכי אתקריא, כמה דכתיב, (ישעיה לח) ויטב חזקיה פניו אל הקיר.

מטה ושלחן וכסא ומנורה, לאו אינון פתיקון דשמושא, דהא כסא קא בעי בקדמיתא, ולבתר שלחן, לבתר מנורה, לבתר מטה, אמאי אקדימת מטה. בגין דהיא חביבה עליה גתיר מפלא, ואקדים בר נש מה דחביב עליה. ויהי היום ויבוא שמה. (מלכים ב' ד') ויהי היום, מאן הוא יומא דא. אלא כמה דאוקמוה. ותא חזי. ההוא יומא, יומא טבא דראש השנה הוה, דאתפקדו ביה עקרות דעלמא, ואתפקדן ביה בני עלמא. קרא לשונמית ואמר, (מלכים ב' ד') הנה חרדת אלינו את כל החרדה הזאת. בגיני כף, אצטריכנא לעיינא יומא דא בדיני דעלמא, דקודשא בריך הוא דאין ביומא דא (דף מ"ד ע"ב) לעלמא, ובגין דאתפרשנא בלחוד באתר דא, אצטריכנא לאסתפלא ברגיזו דעלמא.

ומה לעשות לך ה'יש לדבר לך אל המלך או אל שר הצבא. (מלכים ב' ד') וכי מלה דא למה אצטריכא לגבי אתתא, דלא נפקת ולא אזלת ולא עאלת בהיכלא דמלכא. אלא, יומא דא הוה גרים, דכל בני עלמא יתבין (נ"א כרימין) בדינא, ובההוא יומא אקרי קדשא בריך הוא מלך. המלך המשפט. אמר לה, אי את אצטריך לך לגבי מלכא עלאה, על עובדין די בידך.

והאמר בתוך עמי אנכי ישבת. מאי קאמרת. אלא בשעתא (נ"א בומנא) דדינא תליא בעלמא, לא יתפרש בר נש בלחודוי, ולא יתרשים לעילא, ולא ישתמודעון ביה בלחודוי, דהא בזמנא (אחרא) דדינא תליא בעלמא, אינון דאשתמודעון ורשימין

וכך נקראת, כמו שכתוב ויטב חזקיה פניו אל הקיר.

מטה ושלחן וכסא ומנורה, הם אינם כמו תקון השמוש, שהרי צריך בתחלה כסא, ואחר כך שלחן, אחר כך מנורה, אחר כך מטה. למה הקדימה מטה? משום שהיא חביבה עליו יותר מהכל, ומקדים אדם מה שחביב עליו. ויהי היום ויבא שמה. ויהי היום, איזהו יום זה? אלא כמו שבארנו. ובא ראה, אותו יום, יום טוב של ראש השנה הוה, שבו נפקדו עקרות העולם ונפקדים בו בני העולם, קרא לשונמית ואמר, הנה חרדת אלינו את כל החרדה הזאת. משום כך הצטערתי לעין היום הנה בדיני העולם, שהקדוש ברוך הוא דן ביום הנה את העולם. ומשום שנפרדתי לבד במקום זה, הצטרכתי להסתפל ברגזו של העולם.

ומה לעשות לך ה'יש לדבר לך אל המלך או אל שר הצבא, וכי דבר זה לשם מה האשה צריכה, שהרי אינה יוצאת ולא הולכת ולא נכנסת להיכל המלך? אלא יום זה הוה גורם, שכל בני העולם יושבים (עומדים) בדין, וכאותו יום נקרא הקדוש ברוך הוא מלך. המלך המשפט. אמר לה, אם את צריכה בשבילך אצל המלך העליון על המעשים שבדיןך?

והאמר בתוך עמי אנכי ישבת. מה אמרה? אלא בשעה (בזמן) שהדין תלוי בעולם, שלא יפרד אדם לבדו, ולא יהיה רשום למעלה ולא יפירו אותו לבדו, שהרי בזמן (אחר) שהדין תלוי בעולם, אותם שרשומים ונודעים לבדם - אף על גב שהם צדיקים, הם נתפסים בראשונה. ועל כך לא צריך לאדם להפרד מן העם

לעולם, שבכל זמן רחמי הקדוש ברוך הוא על העם כלם באחד. ואין צריך האדם לפרש מן העם לעולם ולכן אמרה בתוך עמי אנכי ישבת, ולא רוצה להפרד מהם, כמו שעשיתי עד היום הזה.

ויאמר גיחזי אבל בן אין לה וגו'. אמר לה אלישע, הרי ודאי ששעה עומדת, שהרי היום גורם. ויאמר למועד הזה כעת חיה את חבכת בן. ותהר האשה ותלד בן למועד הזה כעת חיה אשר דבר אליה אלישע. למועד ודאי. אחר כך מת. מה הטעם מת? אלא משום שנתן לה ולא לבעלה. ונקשר ממקום של נקבה. ומי שמתקשר בנקבה, המות מזמן לפניו. מנין לנו שלה הוא נתן? שכתוב את חבכת בן. בא ראה, באברהם פתוב (בראשית יח) שוב אשוב אליך, ולא אליה. אליך ודאי, כך נקשר, ולא בנקבה. מי שבא מצד הנקבה, המות מקדים לרגליו. ותעל ותשכבהו על מטת איש האלהים, משום ששם ראתה קדשה עליונה מהכל.

ויאמר לה השלום לך השלום לאישך השלום לילד. מפאן שהיא עקר הבית, ולא עוד, אלא שהיא הלכה אחריו, ולא בעלה. ויגש גיחזי להדפה, הרי פרשוה. ויאמר איש האלהים הרפה לה. מה שונה פאן שאמר איש האלהים, וכשהיה בעיר אלישע? אלא פאן ודאי איש האלהים, שפאן (הוא) מקומו ולא בעיר, ולא בשעה שהיו בני הנביאים לפניו. וה' העלים ממני וגו', כמו שנאמר

במתא אלישע. אלא הכא ודאי איש האלהים, דהכא (כ"א הוא) חזא דוכתיה, ולא במתא, ולא בשעתא דהוּו בני נביאי קמיה.

וי' העלים ממני וגו', פמה דאתא אמר (בראשית יט) וי' המטיר על סדום ועל

בלחודדיהו, אף על גב דזפאין אינון, אינון אפפסן בקדמיתא. ועל דא, לא לבעי ליה לאיניש, לאתפרשא מפין עמא לעלם, דבכל זמנא רחמי דקודשא בריך הוא על עמא פלהו כחד. (ולא לבעי ליה לאיניש לאתפרשא מן עמא לעלם) ובגיני כן אמרה, בתוך עמי אנכי ישבת, ולא בעינא לאתפרשא מנייהו, פמה דעבדנא עד יומא דין.

ויאמר גיחזי אבל בן אין לה וגו'. אמר לה אלישע. הא ודאי שעתא קיימא, דהא יומא גרים. ויאמר למועד הזה כעת חיה את חובקת בן. ותהר האשה ותלד בן למועד הזה כעת חיה אשר דבר אליה אלישע. למועד ודאי. לבתר מית. מאי טעמא מית. אלא בגין דאתיהיב לה, ולא לבעלה. ומאתר דנוקבא אתקשר, ומאן דאתקשר בנוקבא, מותא אזדמנת קמיה. מנא לן דלה אתיהיב, דכתיב את חובקת בן.

הא חזי, באברהם פתיב (בראשית יח) שוב אשוב אליך, ולא אליה, אליך ודאי, כך אתקשר, ולא בנוקבא. מאן דאתי מסטרא דנוקבא, מותא אקדים לרגליו. ותעל ותשכיבהו על מטת איש האלהים, בגין דתמן חמת קדושה עלאה מפלא.

ויאמר לה השלום לך השלום לאישך השלום לילד. מפאן, דהיא עקרא דביתא, ולא עוד אלא דאיהי אזלת אבתריה, ולא בעלה. ויגש גיחזי להדפה הא אוקמוה.

ויאמר איש האלהים הרפה לה. מאי שנא הכא דאמר איש האלהים, וכד הוה

עמורה, דא בי דינא דלתתא. ולא הגיד לי, מאי טעמא לא ידע אלישע. אלא אמר קדשא ברין הוא, ומה אנא קטיל להאי, אי אימא ליה, לא ימות, דהא נבזבזא דיליה הוא. ודאי אית ליה למימת, דהא אתמר, דכתיב את חובקת בן, ומאתר דנוקבא גרים מותא, ובגיני כף לא אמר ליה.

ויאמר לגחזי חגור מתניך וקח משענתי כידך ולך. והא אוקמוה ואסתלק ניסא מגיה. חי יי' וחי נפשך אם אעזבך, אמאי כיון דגחזי הוה אזיל. אלא היא ידעת ארחוי דההוא רשע דגחזי, דלאו איהו כדאי דישתכח ניסא על ידוי.

וישם פיו על פיו ועיניו על עיניו וגו'. אמאי, אלא דאשגח אלישע וידע דאתרא (דאתתא הוא) דא הוא דגרים, דאתקשר ביה השתא. וישם פיו על פיו ועיניו על עיניו, לקשרא ליה באתרא אחרא עלאה, אתר דחיין אשתכחו ביה.

ורא יכיל לאעקרא ליה מאתר דאתקשר ביה בקדמיתא, אלא אתער ריחא חדא מלעילא, ואתקשר בהאי אתר, ואתיב ליה נפשיה. דאי לאו הכי לא הוה קאים לעלמין. ויזדר הנער עד שבע פעמים, ולא סליק יתיר, פמה דאת אמר (תהלים צ) ימי שנותינו בהם שבעים שנה.

ורא הוא חבוק נביאה, פמה דאת אמר את חובקת בן. אי הכי חבוק מיבעי ליה, אמאי חבוק תרי. אלא, חד (ד) ח"ה ע"א) דאמיה, וחד דאלישע, דאתחבק עמיה. דבר אחר תרי חבוקין הוו ביה, בין להאי סטרא בין להאי סטרא. חבוקא חדא, ההוא אתר דהוה תלי ביה בקדמיתא. חבוקא אחרינא דסליק ליה

(שם יט) וה' המטיר על סדם ועל עמרה, זה בית דין של מטה. ולא הגיד לי, מה הטעם לא ידע אלישע? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, ומה אני אהרג את זה? אם אמר לו - לא ימות, כי המתנה שלו היא. ודאי שיש לו למות, שהרי נאמר, שפתיב את חבוקת בן, וממקום הנקבה גורם מות, ולכן לא אמר לו.

ויאמר לגחזי חגור מתניך וקח משענתי כידך ולך. והרי פרשוה שהסתלק הנס ממנו. חי ה' וחי נפשך אם אעזבך, למה? כיון שגחזי היה הולך. אלא שהיא ידעה את דרכי אותו גחזי הרשע, שאינו כדאי שימצא נס על ידו.

וישם פיו על פיו ועיניו על עיניו וגו', למה? אלא שאלישע השגיח וידע שמקום (שהאשה הוא) זה הוא שגורם, שנקשר בו פעת. וישם פיו על פיו ועיניו על עיניו, לקשר אותו למקום אחר עליון, המקום שנמצאים בו חיים.

ורא יכל לעקר אותו ממקום שנקשר בו בתחלה, אלא עורר רוח אחת מלמעלה, ונקשר במקום זה והשיב לו את נפשו, שאם לא כף, לא היה עומד לעולמים. ויזדר הנער עד שבע פעמים, ולא עלה יותר, כמו שנאמר ימי שנותינו בהם שבעים שנה.

ורא הוא חבוק הנביא, כמו שנאמר את חבוקת בן. אם כף, היה צריך להיות חבוק, למה פעמים - חבוק? אלא אחד של אמו, ואחד של אלישע שהתחבק עמו. דבר אחר, שני חבוקים היו בו, בין לצד זה בין לצד זה. חבוק אחד, אותו מקום שהיה תלוי בו בתחלה. חבור אחר, שהעלה

ההוא אתר דהוה תלי ביה בקדמיתא. חבוקא אחרינא דסליק ליה

לְדַרְגֵינָּהּ עֲלֵאִין יַתִּיר, וּבְגִין כֶּף חֲבִקוּק תְּרִי.
תַּפְלָה לְחֲבִקוּק הַנְּבִיא, (חֲבִקוּק ג) מָאִי תַּפְלָה.
אֲלֵא דָא הוּא אַתְר, דְּהוּה קָשִׁיר בֵּיה
בְּקַדְמִיתָא, וְדָא הוּא תַּפְלָה שְׁל יָד. עַל
שְׁגִינּוֹת. דְּהוּא יוֹמָא דְאַתְקֶשֶׁר בֵּיה,
שְׁגִינּוֹת דְּעֵלְמָא הוּוּ תַלְיִין קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיף
הוּא, וּגְבוּרָה הוּוּה שְׁלִיט, וְעַל דָּא אַתְקֶשֶׁר בֵּיה
הַאי תַּפְלָה. (נ"א בְּהַאי תַּפְלָה)

דְּכָר אַחַר תַּפְלָה לְחֲבִקוּק הַנְּבִיא, תַּפְלָה
לְחֲבִקוּק: בְּגִין חֲבִקוּק, דְּאִיהוּ עֶבֶיד
בְּגִינִיה. יי' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְתִּי יִרְאֵתִי וְגו', תָּא
חֲזִי, כִּד הָוּה אַתְעַר עֲלֵיהּ רוּחָא דְנְבוּאָה עַל
אַתְר דָּא דְהוּא תַּפְלָה, הָוּה אַתִּי וְהָוּה דְחִיל
וּמְדַעְזַע. מִתְלָא אֲמַרִי, מָאן דְנָשִׂיף מִכְּלָפָא,
מִקְלִיה אֲזִדְעִזַּע.

יי' פְּעֵלְךָ בְּקֶרֶב שָׁנִים חִיִּהוּ, מָאן פְּעֵלְךָ. אֲלֵא,
עֲלִיה קְאָמַר, דְּאִיהוּ פֶּעַל דִּילִיה. בְּקֶרֶב
שָׁנִים חִיִּהוּ. הֵב לִיה חִיִּין לְהַאי פְּעֵלְךָ, בְּקֶרֶב
שָׁנִין עֲלֵאִין. דְּכָר אַחַר, חִיִּהוּ דְלֵא יָמוֹת כִּד
בְּקַדְמִיתָא.

עַד שְׁגִינּוֹת, מָאִי עַל שְׁגִינּוֹת, עַל שְׁגִיאוֹת
מִיבְעֵי לִיה. כְּמָה דְאַתְ אָמַר (תְּהִלִּים ט)
שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין. אֲלֵא (כֹּלָא הוּא אֲכַל) שְׁגִינּוֹת,
כְּמָה דְאַתְ אָמַר (תְּהִלִּים ז) שְׁגִינּוֹן לְדוֹד. זִינִי
תְּשַׁבְּחֵן הוּוּ קְמִיִּיהוּ דְנְבִיאִי, לְמִישְׁרֵי עֲלִיִּיהוּ
רוּחַ נְבוּאָה, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (שְׁמוּאֵל א') וּפְגַעְתָּ
חֶבֶל נְבִיאִים יַרְדִּים מִהַכְּמָה וּלְפָנֵיהֶם נָבַל וְתַף
וְגו', וּכְתִיב (מַלְכִים ב ג) וְעַתָּה קַחוּ לִי מִנְגֵן וְגו'.
וְכָל שְׁפָן חֲבִקוּק, דְאַצְטְרִיף לִיה יַתִּיר
מִכְּלָהוֹן, לְנִיחָא דְרוּחָא, וּלְבִסְמָא לְהוּא
אַתְר, לְאַמְשָׁכָא עֲלֵיהּ רוּחַ נְבוּאָה. וְכֵן כְּלָהוּ
נְבִיאִי כְּהַאי גְוֹנָא, כִּד מִמְשָׁה דְסָלִיק עַל כָּל
שְׁאֵר נְבִיאִי דְעֵלְמָא, זַכָּאָה חוּלְקִיה.

אותו לדרגות יותר עליונות, ולכן
חֲבִקוּק-שָׁנִים.

הַפְלָה לְחֲבִקוּק הַנְּבִיא (חֲבִקוּק ג) -
אִיזו תַּפְלָה? אֲלֵא זֶהוּ מְקוּם
שְׁהִיה קָשׁוּר בּוּ בְּתַחֲלָה, וְזֶהוּ
תַּפְלָה שְׁל יָד. עַל שְׁגִינּוֹת - שְׁאוֹתוֹ
יוֹם שְׁנַקְשֶׁר בּוּ, הִיוּ תְלוּיִים
שְׁגִינּוֹת הָעוֹלָם לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ
כְּרוּף הוּא, וּגְבוּרָה הִיְתָה שׁוֹלְטָת,
וְלִכֵּן נִקְשְׁרָה בּוּ תַּפְלָה זו (כּוּו)

הַתַּפְלָה).

דְּכָר אַחַר תַּפְלָה לְחֲבִקוּק הַנְּבִיא
- תַּפְלָה לְחֲבִקוּק, מִשׁוּם חֲבִקוּק
שְׁהוּא עֲשָׂה בְּשִׁכְלּוֹ. ה' שְׁמַעְתִּי
שְׁמַעְתִּי יִרְאֵתִי וְגו', בָּא רָאָה,
כְּשִׁמְתַּעֲוֹרְרַת עֲלִיו רוּחַ נְבוּאָה עַל
מְקוּם זֶה שְׁהוּא תַּפְלָה, הִיְתָה בָּא
וְהִיָּה פּוֹחַד וּמְדַעְזַע. מְשַׁל
אוֹמְרִים, מִי שְׁנַקְשֶׁר מִכְּלָב, מִקּוּלוֹ
הוּא מְדַעְזַע.

ה' פְּעֵלְךָ בְּקֶרֶב שָׁנִים חִיִּהוּ, מִי
זֶה פְּעֵלְךָ? אֲלֵא עֲלִיו אָמַר, שְׁהוּא
פֶּעַל שְׁלוֹ. בְּקֶרֶב שָׁנִים חִיִּהוּ, תָּן
לוֹ חִיִּים לְפִעֵלְךָ זֶה בְּקֶרֶב שָׁנִים
עֲלִינּוֹת. דְּכָר אַחַר חִיִּהוּ - שְׁלֵא
יָמוֹת כְּמוֹ שְׁבַתְחִלָּה.

עַד שְׁגִינּוֹת, מָה זֶה עַל שְׁגִינּוֹת?
עַל שְׁגִיאוֹת הִיְתָה צְרִיף (לְכַתְּבָא), כְּמוֹ
שְׁנַאָמַר (תְּהִלִּים ט) שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין.
אֲלֵא (וְהַכֵּל הוּא. אֲכַל) שְׁגִינּוֹת, כְּמוֹ
שְׁנַאָמַר (שִׁם ז) שְׁגִינּוֹן לְדוֹד. מִינִי
תְּשַׁבְּחוֹת הִיוּ לְפָנֵי הַנְּבִיאִים
לְהַשְׁרוֹת עֲלֵיהֶם רוּחַ נְבוּאָה, כְּמוֹ
שְׁנַאָמַר (שְׁמוּאֵל א') וּפְגַעְתָּ חֶבֶל
נְבִיאִים יַרְדִּים מִהַכְּמָה וּלְפָנֵיהֶם
נָבַל וְתַף וְגו', וּכְתוּב וְעַתָּה קַחוּ
לִי מִנְגֵן וְגו'. וְכָל שְׁפָן חֲבִקוּק
שְׁהֲצִטְרִף לוֹ יוֹתֵר מִכָּל, לְנַחַת
הָרוּחַ, וּלְבִשָׁם אֶת אוֹתוֹ מְקוּם,
לְהַמְשִׁיף עֲלִיו רוּחַ נְבוּאָה. וְכֵן
כְּמוֹ כֶּף כָּל הַנְּבִיאִים, כְּרִט לְמִשָּׁה
שְׁעֵלָה עַל כָּל שְׁאֵר נְבִיאִי הָעוֹלָם.
אַשְׁרֵי חֲלָקוּ!